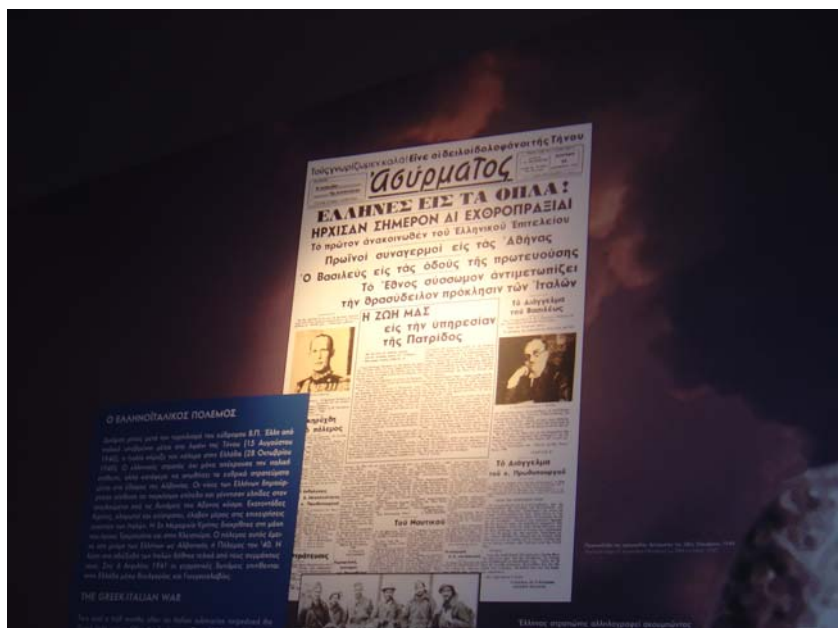

« Μαρτυρίες ενός πολέμου » στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης.

Οι μαθητές του Β2 τμήματος του 7^{ου} Γυμνασίου Ηρακλείου παρακολούθησαν το πρόγραμμα « Μαρτυρίες ενός πολέμου » στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, την Πέμπτη 21 Μαρτίου 2013. Την ξενάγηση έκανε η μουσειοπαιδαγωγός, κ. Φανή Καμπάνη, η οποία αξιοποίησε τη μόνιμη Έκθεση του Μουσείου για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στόχος του προγράμματος είναι να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τα παιδιά όσα συνέβησαν κατά την περίοδο 1940 - 1945 στην Κρήτη (Πόλεμος του '40, Μάχη της Κρήτης, Κατοχή και Αντίσταση).

Οι μαθητές στέκονται μπροστά από δημοσιεύματα της εποχής και αποκόμματα από την εφημερίδα « Ασύρματος», όπου αναγράφεται η ημερομηνία κήρυξης του ελληνοϊταλικού πολέμου. Τους καλεί να προσέξουν την ημερομηνία έκδοσης της εφημερίδας (Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 1940) και τους ζητά να διαβάσουν τη σημαντική είδηση εκείνης της ημέρας (Έλληνες εις τα όπλα! Ήρχισαν σήμερα αι εχθροπραξίαι). Είναι η ημέρα κήρυξης του πολέμου! Στην πρώτη σειρά αναφέρεται και ο τορπιλισμός της « ΕΛΛΗΣ » τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου στην Τήνο. Η κ. Καμπάνη τούς ζητά να συσχετίσουν τα δύο γεγονότα. Τονίζει ότι ο πόλεμος αυτός διήρκεσε 216 ημέρες και ότι συμμετείχαν και άνδρες (στο μέτωπο) και γυναίκες (ετοίμαζαν δέματα για εκείνους που πολεμούσαν). Η μαρτυρία - επιστολή της Σοφίας Ασημιανάκη από τους Κουνάβους Πεδιάδος Ηρακλείου Κρήτης θα το επιβεβαιώσει.

Στη συνέχεια, παρουσιάζει αντικείμενα που χρησιμοποιήθηκαν από τους Ιταλούς, όπως βόλια, όπλα... Οι μαθητές προχωρούν και βλέπουν σε εικόνες την είσοδο των Γερμανών στον πόλεμο, την κατάληψη της Αθήνας και την ύψωση της γερμανικής σημαίας στην Ακρόπολη. Αργότερα, θα ακούσουν, μέσα από αρχεία ήχου, τι ανακοινώθηκε από το ραδιόφωνο, λίγο πριν μουν στην Αθήνα οι Γερμανοί, και τι αφού είχαν μπει. Γερμανοί πέφτουν με τα αλεξιπτωτά τους στα Χανιά στις 20 Μαΐου 1941 και αρχίζει η Μάχη της Κρήτης που διαρκεί δέκα ημέρες. Μέσα από πλούσιο αρχείο εικόνων βλέπουν τους συμμάχους των Κρητικών, τη Βρετανική Κοινοπολιτεία. Στρίβουν αριστερά και βλέπουν σε οθόνη πλάνα από τη μάχη της Κρήτης: αλεξιπτωτιστές να πέφτουν με τον εξοπλισμό τους στην πλάτη, συγκρούσεις με ντόπιους, τύπους αεροπλάνων.

Κάτω από την οθόνη βρίσκεται ένα αλεξίπτωτο που σώζεται ως τις μέρες μας, κι έτσι οι μαθητές καταλαβαίνουν πώς το χρησιμοποιούσαν.

Πίσω τους βρίσκονται ταμπλό που τους εισάγουν στη θεματική ενότητα «Αντίσταση». Ενημερώνονται για τις αντιστασιακές οργανώσεις, για την οργάνωση σαμποτάζ από Έλληνες και για την αντίδραση των Γερμανών που απαντούν με μαζικές εκτελέσεις. Περνούν ανάμεσα στα ταμπλό, βλέπουν φωτογραφίες, τους βάζει να συλλέξουν πληροφορίες : ποιοι, πότε, τι. Αναφέρεται ότι ήταν δύσκολο να βρεθούν οργανωμένες αντιστασιακές ομάδες στην Κρήτη λόγω της μορφολογίας του εδάφους. Οι μαθητές βλέπουν εικόνες αντιστασιακών : Γρηγοράκης, Δραμουντάνης, Μπαντουβάς...

απαντούν με εκτέλεση πενήντα κρητικών ομήρων στις 14 Ιουνίου 1942.

Σταματούν μπροστά σ' ένα δημοσίευμα με τίτλο « το σαμποτάζ στο αεροδρόμιο του Ηρακλείου » και αναπαράγουν την είδηση καθώς τη διαβάζουν : πενταμελής ομάδα ανδρών της S.A.S. με οδηγό τον έφεδρο ανθυπολοχαγό, Κώστα Πετράκη, ανατινάζουν δεκατρία γερμανικά αεροπλάνα τη νύχτα της 13^{ης} προς τη 14^η Ιουνίου 1942. Οι Γερμανοί

Αμέσως περνούν στην επιγραφή με τα ονόματα των (50+12) εξήντα δύο Μαρτύρων που εκτελέστηκαν. Διαβάζουν την επιστολή του Νίκου Ηλίου, βλέπουν την εικόνα του Μηνά Γεωργιάδη (τους θυμίζει το πάρκο Γεωργιάδη).

Προχωρούν και στέκονται μπροστά σε δύο μικρές οθόνες και τους ζητά να βρουν τις διαφορές. Στη μια οθόνη βλέπουν εικόνες χαράς (κατακτητές), ενώ στην άλλη εικόνες πείνας, πόνου, θανάτου (κατακτημένοι) . Γίνεται λόγος για το γερμανικό σχέδιο «αριοποίησης» : στο τέλος του Α΄

Παγκοσμίου Πολέμου ο Α. Χίτλερ ήταν ο μεγάλος ηττημένος και οι συνέπειες για τον γερμανικό λαό ήταν οδυνηρές. Προσπαθεί να εμψυχώσει, λοιπόν, τον λαό του και τους λέει ότι είναι ανώτεροι. Γίνεται λόγος για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης των Εβραίων, το ταξίδι τους προς τους τόπους αυτούς, την εξόντωσή τους. Προτείνει βιβλία και ταινίες : **Η ζωή είναι ωραία, Ο πιανίστας, Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ, Το αγόρι με τις ριγέ πτυζάμες.**

Περνά στους Εβραίους στην Ελλάδα και διαβάζει μια έκθεση ιδεών με θέμα «Το καράβι», γραμμένη τη δεκαετία του '40 από ένα Εβραίοπουλο, τον Μάρκο, από τα Χανιά με θέμα τη θάλασσα. Αρχίζει με τα λόγια: «Μ' αρέσουν τα θαλασσινά ταξίδια...» και συνεχίζει με το πόσο πολύ το παιδί αυτό αγαπάει τη θάλασσα. Το κείμενο διαβάζεται σαν μια ζοφερή προφητεία, καθώς ο μικρός επιβιβάζεται στις 8 Ιουνίου 1944 με άλλα μέλη της εβραϊκής κοινότητας της Κρήτης στο ατμόπλοιο « Τάναϊς » το οποίο βυθίστηκε μετά από τορπιλισμό.

Στο τέλος της ξενάγησης – μαθήματος παρουσιάζει η κ. Καμπάνη πολεμικό υλικό σε μεταπολεμική χρήση : περύγια βόμβας ως γλάστρα, οβίδα ως καμπάνα, αλεξίπτωτο ως

τσάντα κ.ά. και καλεί τους μαθητές να τα αναγνωρίσουν.

Στη συνέχεια, στο αμφιθέατρο του Μουσείου, μέσα από πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό, δραστηριότητες και παιχνίδια οι μαθητές εμπεδώνουν όσα είδαν, άκουσαν και διάβασαν στην Έκθεση. Έτσι, διαβάζουν αποκόμματα εφημερίδων και ακούν αποσπάσματα ραδιοφωνικών εκπομπών της πολεμικής περιόδου, διαβάζουν επιστολή γυναίκας που στέλνει δέματα στο μέτωπο (της Σοφίας Ασημιανάκη) και την απάντηση του αδελφού της, που τυχαία έλαβε την επιστολή! Τέλος, σχολιάζουν τη μαρτυρία του Γεωργίου Τζίτζικα και απαντούν σε ερωτήσεις. Συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουν: ο πόλεμος προκαλεί καταστροφές, φέρνει πόνο, αφανίζει λαούς και εκείνοι που πλήττονται περισσότερο είναι οι άμαχοι.

Στέλλα Αμοναχάκη

